

kunde leda. Alltså – en stark opinionsyttring å ert täcka köns sida bör ju för dess hellre nedslå den demagogiska Tidningens Umtriebe och med detsamma alla det otäcka könets protester mot era behags i årtusenden pröfvade rättigheter. Det är i största hemlighet Saima vågar anförtro er, att hon har giltiga skäl anse flera landets Tidningar anstuckna af samma demagogiska anda. De böra derföre nedslås alla, alla; ingen enda bör skonas – utom Saima, som genom denna artikel högtidligen protesterat mot allt deltagande i deras förfärliga stämplingar. Blygsamt påminner hon, att endast hon förtjenar understödjas af den mäktiga och dock så älskvärda organ, som uttalar era opinioner. Och ho kan henne då förderfva!

104 HUNDRADE MINNEN FRÅN ÖSTERBOTTEN...

Saima n:o 21 23. V 1844

Hundra de Minnen från Österbotten af S. E. W-n är titeln på ett i Sverige utkommande arbete af en landsmanninna, till hvars signatur vi endast våga sätta bokstäfverna *ackli*, för att icke förråda hemligheten och likväl hjälpa läsaren ett stycke på vägen – ty läsarinna gissar sig lätt fram utan allt understöd. Arbetet är anmaldt till Subskription. Det kommer att utgöra 3 band, å 1 Rub. 80 Kop. B-co Assign. bandet.

Titeln påminner om Tusen och en natt. »Öfverskrifter öfver åtskilliga kapitel,» som åtfölja Subskriptionsanmälan, för att gifva Subskribenten en föreställning om skriftens innehåll, visa äfven, att detta har den likhet med den vidtkända österländska samlingens att utgöras af historietter. Olikheten består deri, att de Österländska som man vet äro en liten smula hopblåsta, men vår författarinna lofva att omfatta fast verklighet. Åtminstone antydes detta af Öfverskrifter sådane som: »Kejsar Alexanders resa,» »Gustaf d. IV Adolfs resa och Timmingen,» »Franzéns barndom,» »Keckman,» »Niska och Wacklin,» »Kivi Daniel och Enkans åker,» »Moster Stina.» Isynnerhet synas berättelserna röra sig kring Uleåborg, om icke *ett* namn, som betecknar alla barns buse i Kuopio, bör anses tillkännagifva, att äfven denna stad är inhågkommen. Dock gifvas äfven allmännare titlar såsom: »Fattiggrafölet,» »Fiender bli vänner i olyckan» o. s. v. På rikedom af ämnen finnes här, som synes, ingen fattigdom. Anmälan ger för öfrigt tillkänna, att under de nog speciela titlarne döljes »en blick på de ofta sällsamma uppträden, som förefallit i den höga Norden under det sistförflutna halfva århundradet.»

Vi hafva uppdrag hänvisa bugade Subskribenter i Kuopio till H-r Roerings salubod, der Subskriptionsanmälan är inlemnad.

105 FIENDERNE.

Saima n:o 21, 22 och 23 23. och 30. V, 6. VI 1844

50

1.

Kaptenen var ännu en rask medelålders man, och han led derföre så mycket mera af sin tvungna overksamhet. Gerna hade han ännu stått bland de tappre vid Toivola, i hvilkas leder han äfven med heder förvärfvat den blesyr, i ena benet, som nu gjorde honom till invalid.

Gladt hade krigarne firat sin midsommarsdag, då den följande en hastig verksamhet uppstod i lägret. Redan tidigt på morgonen hade en stark afdelning af Österbottningar och Savolaksare stigit om bord på en mängd båtar och under rask rodd aflägsnat sig – hvart? det visste endast den företagsne härföraren Sandels och afdelningens tvenne väl kända befälhafvare Duncker och Malm. Bland de kvarblifne gissades hit och dit angående detta företag, tills ordre för större delen af den lilla hären att vara redo till uppbrott kl. 9 på qvällen gaf ämne till nya gissningar. På klockslaget inskeppade sig äfven dessa och smögo i den ljusa, milda sommarnatten fram genom sunden i den kosa chefsbåten förde dem. Snart skilde sig åter en mindre afdelning från de öfriga och styrde mot vester. Med denna följde vår kapten, som nu af dess befälhafvare major Arnkihl lärde känna dess bestämmelse. 10

Oförutsedda små motgångar fördröjde färden, och först kl. 12 på natten lade båtarna till vid Julkulanniemi nära en half mil nordvest från Kuopio. De landstigandes otålighet hade stegrats af den skottvexling, de tydligen kunde höra ute på sjön, och af hvilken de underrättades, att deras kamrater redan börjat anfallet. Raskt störtade de framåt. Men de hade icke hunnit långt, då deras på ömse sidor om den smala vägen spridda jägerkedja lät höra skott på skott, och man underrättades snart, att landstigningen blifvit upptäckt af fienden. Nu skedde framträngandet fot för fot, emedan motståndet blef allt starkare, och anfall och försvar stegrade hvarandra ömsesidigt till yttersta hårdnackenhets. 20

Man hade nu hunnit till Harjula en fjerndelsmil från staden. Kaptenen förde förtroppen på vägen. Vid en krökning af denna, befann sig troppen på obetydligt afstånd från en fiendtlig kanon. Knappt hade de framträngande varseblifvit den, förrän också den första drufhagelsvärmen hvinande for fram öfver deras hufvuden. Men en och annan bland den olycksbringande kullen slog äfven ned, och en sådan krossade kaptenens vänstra ben. Lyckligtvis hade några smärre båtar medföljt ända till Savilaks. På sina soldaters gevär bars han till en af dessa, och undgick så att blifva fången. Ty troppen fick befallning att vika tillbaka, sedan skjutningen på östra sidan om staden afstadnat. Det skedde dock i god ordning, och först klockan fyra på morgonen lade flotiljen åter ut från Julkulanniemi. 30

På återfärden, under det de öfriga stärkte sig ur sina renslar och tröstade sig med den nu spridda underrättelsen, att anfallet skett blott för att afvända uppmärksamheten från ett företag mot Paukarlaks, låg kaptenen i förkänningar till febern, skyddad mot de redan brännande solstrålarne af några soldatkappor, hvilka man upphängt öfver kopp-lade gevär såsom tältstänger. 40

Hans tankar hade nu vändt åter från krigets vilda lek till mildare menliga förhållanden, till de innerligaste ett menligt bröst rymmer. Han tänkte på sin hädanvandrade trogna maka, som hade dött kort efter krigets ubdbrott, och till hvars minne ännu ett svart flor var knutet vid hans värjfäste. Han tänkte på den unga sjuttonåriga dottern, som funnit värn och tillflykt hos en qvinlig anförvandt i Kuopio, i denna samma stad, mot hvars besittning det nattliga anfallet varit riktadt. Bostället, som familjen hade bebott, låg söderom Kuopio. Att lemna den unga flickan der hade varit öfverdåd. Att medtaga henne på armeens äfventyrliga tåg gick ännu mindre an. Denna hade ju redan varit tillbakaslagen ända till Uleåborg, och framtiden var osäker, äfven om kaptenen egt några anhöriga eller bekanta på de orter, hvilka nu lågo i armeens rygg. Nödtvungen måste han således skiljas från den 50

kära blomstrande dottren, från sitt enda barn. Ett par öppna bref hade genom Generalitetet kommit honom tillhanda, och han hade svarat på samma sätt. Men ett möte mellan far och dotter, om också möjligt, hade han icke velat söka, för att icke själf vekna vid en ny skilsmessa och för att skona hennes unga hjerta från så häftiga rörelser.

Slummer med förvirrande feberdrömmar afbröt dessa hans vakna tankar. Han var åter i spetsen för sitt manskap, och såg åter, huru den unga officer, som anförde fiendens eftertropp, försökte det raska bajonettanfallet, för att tillbakakasta de påträngande, huru jägarelden ur skogen tvang honom att vika, men huru han ännu en gång förnyade försöket, tills han träffad störtade till marken. Likasom en känsla af lugn och godt samvete hugnade den buttra krigarens eljest fiendtligt förbittrade sinne, då han åter vaknande erinrade sig, att han låtit lyfta den unga bleka och blödande mannen bredvid vägen och gifvit sin näsduk åt en gammal korporal för att tjena till förband, så godt denne kunde åstadkomma det. Han såg ännu den stumma men dock talande blick, den modige fienden vid denna handling hade fäst på honom.

Snart vände dock hans vakna tankar åter till dottren. Mildt smekte det hans fadershjerta att tänka sig henne såsom sin sjukvårderska, hennes späda runda hand för att jemka om hans örngott, hennes kärleksfulla blick ur de ljufva blå ögonen, då hon skulle föra en läskande dryck till hans läppar. Undgår jag amputation, beslöt han, eller lyckas denna, så skall jag kalla henne till fadersfamnen. Som konvalescent kan jag ju resa till Uleåborg, och der kunna vi ännu förläsa några lugna dagar, under det jag vänjer mig ifrån kryckorna. Men naturen kräfd ut sin rätt, och han försjönk åter i en matt dvala, medtagande i den dessa tröstande förhoppningar.

Dock med människans äfven renaste, skönaste förhoppningar leker ödet. Den unga tärnan, Anna, hade vaknat och med stigande oro lyssnat till kanonaden och den på östra sidan om staden nära smattande gevärselden. Med bäfvande blick såg hon uppstigen de dånande kanonerna och ammunitionsvagnarne och kosackerna med de långa lansarne och soldaterna med de blanka gevären i hastande fart passera förbi fönstren. Med tårade ögon hade hon bedit en barnslig bön för den hulda fadren. Då hade dennes tankar haft annan af stundens kraf påkallad sysselsättning. Men när striden var slutad och de sväfvade öfver till dottren, då kallade åter nya uppträden hennes tankar till andra omsorger.

I det lilla hus, hon tillsamman med sin qvinliga anförvandt bebodde, hade tvenne officerare af Ryska generalstaben blifvit inqvarterade. Båda voro naturligtvis på sin post under striden. Men nu körde en vagn in på gården, och ur den lyftades varsamt en sårad in i fremlingarnes rum. Och den sårade, det såg hon bakom gardinen, var just den – ja blott den, hvilken hon ofta hade sett från samma låga observatorium, och som å sin sida alltid hade sökt tillfälle att se och tala med henne. Hvarföre hennes hjerta slog hårdt vid denna syn, och det blåa ögat fuktades – det är en hemlighet, till hvilken läsarinna kanske gissar, och hvilken äfven läsaren framdeles skall lära känna.

(n:o 22)

50 II.
Fyra veckor hade förflutit från midsommarsdagen. Då satt en purpurrodnande sommarqväll den unga officern tryggt omgifven af mjuka kuddar uti ett soffhörn i de båda damernas yttre rum. Och vid klaveret satt Anna sjungande.

»Det var i Saimen på en ö.» --

Fremlingens bleka men manligt sköna ansigte färgades lätt, och den matta blicken eldades af det lifligaste deltagande. Ofrånvändt hvilade denna blick på sångerskans intagande skepnad, på den fint tecknade profilen, den lena kindens skära rodnad och de skönt blonda lockar, som omsväfvade den, på de veka, ungdomliga formerna, och hans öra uppfångade äfven den minsta brytning i de underbara melankoliska tonerna. Blott ofullkomligt förstod han sångens innehåll, men det uttryck, med hvilket den framfördes, gaf tillkänna, att orden djupt gripit sångerskans känsla.

Af de tvenne sår, han hemfört från striden, hade det ena träffat bröstet, ehuru icke farligt. Det andra svårare hade träffat högra armen, och det var blodförlusten ur detta, som försatt honom ur stånd att strida. Men han hade redan till densamma medfört ett annat, som allt mer hade förvärrats, under det det förra läktes. Och derpå var icke serdeles att undra. Ty samma läcka sångerska hade mer än engång egnat den bleserade sina af medlidandet påkallade omsorger. Hans boningskamrat kallades af sin tjenst ständigt utom hus. Tanten hade knappt något hemtat sig från den nervösa attack, redan omnämnda attack mot staden hade förorsakat henne, förrän ett nytt anfall mot densamma äfven gjorde ett nytt anfall på hennes nerver. Fremlingens betjent talade endast Ryska, hvaraf ingen i huset förstod ett ord, och de båda fruntimrens enda tjenarinna förstod intet annat än Finska, hvilket språk åter för den förres herre var likaså obekant som Hebraiskan. Men en inqvarterad och dertill sjuk krigare har mycket att anmäla och begära hos sitt värdsfolk. Och då ung Anna gjort för den tiden oerhörda framsteg i Fransyskan, och den sjuke äfven lärt sig känna de Svenska orden, knäckebröd, vackra flicka, jaha och jasad, utom några andra dertill, så fanns ingen annan utväg för ett meddelande, än det direkta mellan honom och henne. Att hon de dagar, feberslummern varade, stundom omsväfvat hans sjuksäng, derom hade betjenten underrättat honom. Ty hennes genom tecken gifna förbud häremot, hvilka den trogna själen i all händelse säkert icke förmått åttlyda, hade denne till frid för sitt samvete uttydt som en anmaning till honom att förhålla sig tyst och stilla i sjukrummet; hvarföre han äfven genast afdragit sina stöflar och fortfarande undvarit dessa buller väckande persedlar. Sedan deremot den sjuke återvunnit full sansning, mot doktors protester låtit påkläda sig och tagit plats på täcket, hade han mångahanda böner att framföra till sitt välvilliga värdsfolk och ännu flera, för att ursäkta sin enträgenhet, till den unga dame, hvilken han för hvarje gång nödgades besvära in i sjukrummet. Så var det det naturligaste i verlden, att han, så snart hans krafter tilläto det, för att göra henne mindre besvär, en stor del af dagen tog sin plats i den nämnda soffan uti damernas yttre rum.

Knappt torde det kunna betviflas, att icke Anna stundom funnit hans önsknningar och meddelanden sakna fullt anspråk att vara af nödvändigheten påkallade, men säkert är likväl, att hon aldrig visade missnöje öfver det onödiga besvär, han förorsakade henne. Troligt låter det dock, att hon, såsom sig borde, fann besväret mindre, sedan patienten kunde låta leda sig sjelf in i salen, ehuru hon kanske då började finna sig än mera generad. Åtminstone blefvo de bådas samtal dag för dag fåordigare, så snart tanten lemnat dem ensama, oaktadt alla dennas påminnelser, att Anna borde flitigt begagna detta tillfälle för att förkofra sig i Fransyskan. Långa stunder kunde hon sitta tyst och tankfull vid sitt arbete, under det han blott för syns skull syntes hålla en bok i handen, medan ögonen endast voro riktade på henne,

och en oerfaren skulle kunnat tro, att det var medvetandet om dessas riktning, som öfver hennes kinder jagade vexlande purpurskyar. Om då ett par försök å hennes sida att få samtalet i gång misslyckades, så lemnade hon rummet, och att förhindra dessa utflygter fanns för honom intet annat medel, än att bedja henne om en af dessa sånger, hvilkas enkla melodier och fulltoniga ord från hennes läppar ljödo så underbart gripande i hans begärligt lyssnande öra.

Äfven nu hade en af dessa stunder inträdt. Den »Gamla Knektens»
 10 sång, i sig sjelf så enkelt rörande, blef det ännu mer för Annas sinne, hvars tankar dervid sväfvade öfver till hennes fader, från hvilken hon så länge saknat underrättelser. Hon förmådde icke beherrska de känslor, denna erinran väckte. Enstaka tårar tillrade ned öfver de friska kinderna, och sången ljöd ännu vemodigare. Men snart förstummades den, hennes händer lemnade klaveret, och hon tryckte med båda näsduken öfver tårarnes flödande källor. Den unga mannen var för finkänslig att störa detta känslans utbrott, ehuru han öfver dess orsak icke hade någon förklaring. Först då det redan saktat sig, uppskrämdes den sörjande af en hand, som sakta lade sig öfver hennes och fattade denna, och då hon sett sig om, såg hon honom stödjande sig på
 20 stolkarmen fästa på henne blickar af varmt deltagande, nej af en ännu varmare känsla, det sade henne hennes hjertas hastiga slag.

En minut förgick, förrän han frågade:

»Hvarföre gråter Anna?»

och ännu två, förrän hon med den fria handen – ty den andra kunde hon på så kort tid icke hinna lösgöra – aftorkande spåren efter tårarne och till en del skylande kindernas förrädiska brand svarade:

Vid tanken på min fader.

Hon hade ofta för honom talat om denna älskade fader, och ur det
 30 ljufva blå ögonparet flög då stundom honom till möte en blick, hvars betydelse han fåfängt sökt att tyda. Ty den vittnade äfven om andra farhågor än dem för fadrens välfärd, och ur den talade icke blott saknaden efter denne, utan äfven något till honom. Han en fransos, hvars föräldrar varit tvungna att undfly revolutionens stormar i fäderneslandet, hade nu vänjt sig att betrakta krigarens kallelse som hvarje annat yrke, och kriget som en välkommen bana för utmärkelser. Ledd af sitt köns skygghet, af finkänslighet för fremlingen, och kanske omedvetet bäfvande tillbaka för den köld, det skulle insmyga i deras förhållande, hade hon aldrig uttalat sitt unga hjertas fosterländska önskningsar. Men dessa i förening med den kändedom, hon egde om
 40 fadrens tänkesätt, hade i hennes närvarande förhållanden kostat henne mången tyst tår och många obevittnade strider. Aningen om ögonblickets vigt – och hvilken flicka anar icke dettas närhet – väckte derföre i hennes själ stridande känslor. Ljuf förvirring och sorgsna aningar, hjertats sällhetsmanande begär och en dunkel pligts fordringar, hopp och fruktan, sällhet och olycka sammanträngdes i detta ögonblick, hvilket svällande som en blomsterknopp skulle utveckla sin blomkrona målad med dagens och nattens färger. Okunnig om denna hennes känslors strid, tolkade fremlingen hennes rörelse endast så, som hans lifliga önskningsar och förhoppningsar det gerna ville, och med ett
 50 uttryck i röst och blick, som tydligare än något ord uttalade dessa, sade han blott –

»Vi skola söka upp goda fader.»

Vi? – var hennes enstafviga svar.

»Jag skall af honom begära hans sköna ädla dotter. – Får jag det älskade Anna? – Säg icke nej – hvad i min själ lefvat, hvem jag älskar

högst på jorden, det vet ni, det måste ni veta! Ah! säg icke nej!

Han sade detta på sitt modersmål, ty i hennes fann han numer icke ord. Men förgäfvades väntade han på annat svar än de stilla tårars. Hon hade gjort ett matt försök att draga den fängslade handen tillbaka, men han kvarhöll den med så lätt våld, som en särad i band buren arm kunde, och hon tillät den tryckas af hans. Ja då han glömmade sina blessyrer och sin mattighet slog den andra armen kring hennes lif, så lät hon äfven detta ske, och hans kyss på den tårade kinden skrämde henne lika litet ifrån honom.

»Öppna öga, blå öga ljufva, se, se!» bad han åter i hennes språk, och deras blickar möttes, skådande djupt in i hvarandra. 10

Men lifvets sälla minuter äro här i verlden räknade. Steg hördes i förstugan, och det afundsama ödet tågade in i en postiljons skepnad, sedan den skrämde flickan knappt hunnit sväfvat unnan in i nästa rum. Officern, som intagit hennes plats invid klaveret, mottog det bref budet medförde. Det var öppet, och adressen stäld till Anna förvissade honom, att det var från hennes fader.

(n:o 23)

III.

Åter hade en tid förgått och med den många vexlande sorger och fröjder i de oroliga människohjertan, äfven i de personers, om hvilka denna lilla berättelse förmäler. 20

Året hade redan framskridit till den dystra November. Annas fader, ehuru hans erhållna sår efterlemnade en styfhet i benet, som gjorde hans förut raska gång haltande, hade här af icke låtit hindra sig att åter träda i fosterlandsförsvarens leder. Han hade den 27 Oktober jemte dem kämpat vid Idensalmi och der förvärfvat sin del i dagens ära. Nu befann han sig med hären vid Vierimä.

Der hade han med några krigskamrater för natten erhållit skydd i en usel torparkoja. Hvar och en sökte utmattad af de föregående dagarnes ansträngningar en efterlängtd hvila. Men förgäfvades väntade han, att några ögonblicks slummer skulle sluta hans ögonlock och rädda honom från de sorgsna tankar, som aggade hans sinne. Dessa tankar sväfvade öfver från det allmännas olyckor till hans enskilda lif. Han tänkte med vemod på fälttågets numera otvifvelaktiga utgång, och i hans bröst höjde sig önskan att icke blifva vittne till densamma. Men åter nedtystades denna önskan af fadrens bekymmer för den unga värnlösa dottren, och det fanns ögonblick, då han nästan fördömde den känsla, som förmått honom försaka ett värn för henne, emedan det erbjöds af en fiende. 30 40

Sedan nemligen hans svåra sår så vida förbättrats, att han egde sansning och krafter nog dertill, hade han i det nämnda brefvet till dottren med mildrande ord underrättat henne om sin olycka och önskat sig hennes närvaro vid sin sjuksäng. Med barnslig ömhet hade hon hastat att uppfylla denna önskan, djupt oroad af den tanken, att hon hittills egnat sin vård åt en annan än honom, honom fadren och fosterlandsförsvarens. Och likväl var hon ur stånd att utan tårar af saknad lemna denne andra, hvars kärlek själfva den nära skilsmessan befriade från alla band, ur stånd att icke lyssna till hans varma försäkringar och i ännu varmare kyssar insuga mera af den ljufva dryck, hvilken likväl tärde som ett gift. Så återsåg hon fadren. I den fordom glada blicken bodde vemod, och hennes klara fromma själ hade mäktiga lidelser grumlat. Hon saknade styrkan att strida, men icke den att varmt längta, att åter ångra, att hoppas och lida. 50

Af detta lidande kände den unga älskande mannen intet. Hans bröst

svällde endast af glada förhoppningar. Men ju lifligare dessa voro, desto starkare var äfven hans längtan. Snabbt påskyndade denna hans tillfrisknande, och snart visste han så ställa till, att han i ett uppdrag afsändes till det fiendtliga lägret. Hans första besök derstädes gaf honom dock icke tillfälle att främja sina enskilda planer. Men han var outröttlig. Den kändedom af Svenska språket, han förvärfvat under hennes ledning, gagnade honom nu såsom rekommendation, och så ofta något meddelande skedde till den Svenska befälhafvaren, utsågs han att framföra det. Snart fick han underrättelse, hvar fader och dotter befunno sig, och det lyckades hans artiga väsende att engång få tillstånd besöka dem.

Med all den återhållsamhet, den militära ordningen fordrade, men tillika med all en älskares brinnande värma hade han för den unga tärnans fader framställt sina förhoppningar och önsknings. Han hade ur sin rika familjs skeppsbrott räddat ännu en rätt artig förmögenhet. Hans namn som krigare var icke okänt för dem, hvilka deltagit i detta fälttågs täta och kraftfulla vapenbragder. Hans yttre gaf äfven i en fiendes ögon ett fördelaktigt vittnesbörd, och han var troligen icke okunnig derom. Allt lofvade honom således god framgång. Så mycket mer förvånades han öfver kaptenens allvarligt stolta beteende, och hans förvåning steg till häpenhet, då han hörde dennes svar: »Min dotter kan icke räcka handen åt sitt lands fiender.»

Den unga mannen sökte vid detta svar förgäfvades att bekämpa sin stolthet. Han kunde icke förmå sig till ett enda bevekande ord, ehuru svaret lika mycket bedröfvade som kränkte honom.

Jag kände icke kapten, att ni var min fiende. Jag är icke er! sade han, gjorde en stel bugning och gick. Hans anletsdrag behöllo icke länge detta dystra allvar, ej heller hans hjerta den bittra stämning, det förkunnade. Tillfälligtvis eller beräknadt – historien afgör härom intet – mötte honom Anna på den, stig, som genom småskogen förde till kaptenens dåvarande boning. Snabbt var han af hästen, och hon låg i tårar vid hans bröst. Nya löften vexlades och nya eder och ett, och ännu ett, och ännu flera afsked, tills steg af någon kommande skrämde henne att afbryta dessas kedja. Så skildes de, och den fromma flickan tröstade sin oro med katechesen, som icke förbjuder utan befäller att älska alla menniskor. Men trösten blef allt mindre verksam, ju mer hon närmade sig fadrens länstol och kryckor. Och då denne en stund lika mildt som allvarligt talat öfver ämnet, utan att hennes blyghet och vördnad tillätit henne någon anmärkning, lofvade hon på hans begäran med ett hörbart ja, att ur sitt hjerta förjaga hvarje tanke på fremlingen. Hon ansåg det icke för en hederssak att inom så kort tid afgifva tvenne så stridiga löften, utan fann tvärtom, i den stund de gäfvos, att hon borde gifva dem. Hon höll också båda. Ty under det hon oupphörligt tänkte på den kära fienden, ångrade hon det lika oupphörligt. Endast i drömmen gjorde hon det förra utan det sednare. Så beskaffadt lærer väl intet annat qvinnohjerta vara.

Så hade händelserna fogat sig i afseende å de ungas kärlek. Nu vistades Anna i Uleåborg, och den älskande och älskade fienden stod säkert i de sinas leder. Och fadren, som här på torpet vid Vierimä ännu såg den nytända månens bleka strålar leka in genom den trånga fönsterrutan, tänkte på båda, med mildradt sinne äfven på honom. »Hon skulle dock haft ännu en utsigt till skydd i verlden», tänkte han, »och sedan jag fallit, borde han ännu falla för att göra henne värlös. Hvem är väl efter några veckor detta lands herre? Hvem vän, hvem fiende?»

Men trummans dån afbröt snart hans vakna drömmar. Det var den 9 November kl. 2 på morgonen, och han tillhörde de skaror, som då under den oböjligt modiga Dunckers befäl uppbröto till ett lika djerft som ansträngande företag. Dess syftemål visade sig natten mot den elfte, då dessa skaror åter stodo vid Wirta bro, der deras kulor för två veckor sedan hvinat fram, ty de stodo nu söder om passet på den plats, fienden då innehaft. I mörk kall natt föllo här dödens lotter. Men då den tillämnade öfverrumplingen blifvit förrådd och förekommen, befann sig snart Duncker med de sina på återtåg. Vän och fiende blandades om hvarandra, och endast anrop och lösen afgjorde säkert, om man borde anfälla hvarandra eller broderligen förena sig. 10

Också kaptenen hade med sin tropp blifvit afskuren. Sedan han redan försiktigt smugit förbi flera fiendtliga afdelningar, stötte han nu vid utgången ur en aflöfvad skogsdunge på en mörk tropp, i hvilken han hoppades finna vänner och understöd. Han ville dock ännu dölja sig för att undersöka, men blott femtio steg skilde de båda mannaskarorna, och han hade redan blifvit upptäckt. Anropet »hvem går?» och språket, på hvilket det framfördes, lärde honom snart, hvem han hade för sig. Han tillät intet svar, utan ordnade sitt folk till anfall. Från motsatta sidan ljöd nu en horns signal, och snart sågs en ny mörk skara närma sig den förra fredligt, syntes det, och till bistånd. 20

»Gif er tappra Svenskar!» ljöd det åter i kaptenens öra, och detta ljud gaf ett gensvar i hans fadershjerter. Rösten, uttalet – han igenkände dem med fullkomlig visshet. Tvenne gånger försökte han förgäfvets uttala ett kommandoord, slutligen skallade med våldsam ansträngning hans, gefyr! Flera salfvor vexlades, och kaptenen hörde deremellan samma röst ännu en gång förnya uppmaningen, ja han urskiljde dess kommandoord från ett par andra. Men efter tredje salfvan ur skogen tystnade den, och hördes icke heller, då kaptenen med sin lilla skara uppställd i fyrkant bröt fram och med bajonetten banade sig en väg öfver slätten. Vid nästa skog upphörde förföljandet, och han kom åter till de sina, likväl med föga öfver hälften af sitt manskap. Efter konventionen i Olkijoki bekräftade ryktet hans sorgsna aningar. Fienden, hvilken hans dotter älskade, hade funnit den tappres död i striden natten mot d. 11 November. 30

Fyra år derefter satt fadren en skum vårqväll, såsom han i dessa år ofta sutit, i sin lilla kammare på bostället med den förtvinande dottren bredvid sig, och med hennes hufvud ludadt mot sitt bröst. Ingendera hade någonsin talat om det förflutna. Men han visste väl, hvarföre hans sköna ros nu vissnande nedböjt sin krona, och hon förstod väl tåren i hans öga, då dess blick hvilade på henne. 40

»Der uppe finnas inga fiender» – sade hon nu.

Stum tryckte fadren till svar den fordom så mjuka runda handen och behöll den fortfarande i sin, tills han med rysning kände den kallna, talade, men icke fick något svar och, då hans blick sökte hennes, fann det blåa ögat brustet.